

גומר הקווים/ יוסל בירשטיין

מתוך "סיפורים מאזור השלוה", הספריה החדשה, בעריכת מנחם פרי, תשס"ד / 2004

הנוסע שישב לידי התלונן על אשתו המתה. בזמן האחרון היא נכנסה לחלום שלו, והיא עושה לו שם בושות.

נסענו באוטובוס 25, שעשה את דרכו לנווה-יעקב. כשהאוטובוס עצר בתחנה הסופית כבר היה חושך, ושנינו, האלמן ואני, נשארנו הנוסעים היחידים. ישבנו במושב האחרון, והנהג הביט בנו במראָה מעל ראשו ובהינף-יד רמז לנו שצריכים לרדת. לא היה לאן לרדת. בהינף-יד הפוך השיב לו האלמן שאנחנו נוסעים בחזרה.

נפרדנו במרכז העיר, ברחוב הנביאים, בתחנה הסמוכה לְדווידקה.

האלמן לא ידע את שמי וגם לא גילה לי את שמו. הוא גילה פרטים אחרים. באוטובוס הוא סיפר לי שנשאר לשבת במיטה, ברגליים נְמוטות מטה, לאחר שהתעורר באמצע הלילה. הוא אפילו לא מיהר לשירותים. רק עקב אחר שיירי החלום. אשתו התעלסה שם עם רופא צעיר. הרופא שטיפל בו-עצמו.

כשעוד היתה בחיים, התלונתה אליו אשתו למחלקה האורולוגית בבית-חולים 'הדסה' עין-כרם. הרופא שאל אותו אז אם יש לו עוד זְקפה. לא המתין לתשובה ורשם בתיק שלפניו: 'אין' - ואז הביט באשה והוסיף למלה 'אין' נקודה.

האלמן הוציא מכיסו תמונה של אשתו, שגם אני אביט בה. הוא התפלא על הרופא הצעיר בעל השפם השחור. מה הוא ראה בה, בזְקנה? והתפלא גם על אשתו. כבר שבעה חודשים בקבר, וזה מה שבראש שלה? הוא-עצמו דווקא מתאבל עליה יום-יום. מתלבש כמו ביום הלוויה שלה - בחליפה חגיגית - עולה על אוטובוס עירוני, וגומר קו הלוך-וחזור.

למשל, ביום שאחרי החלום גמר קו הלוך-וחזור להר-המנוחות. הוא תיכנן מה ישמיע לה כשיעמוד ליד קברה. ידבר על החלום. אבל לא דיבר על החלום, סיפר לה דווקא על הנוסעת באוטובוס בדרכו אליה. היא ישבה מולו והתרשמה מהלבוש שלו. לפי טעמה, אמרה. הכל בצבע חום רגוע. המגבעת, העניבה, אפילו הנעליים והגרביים. היא הבחינה, כשהתיישב מולה, איך משך בזהירות מכנס אחר מכנס כדי לשמור על הקְנִיטֶש, על הקמט לאורך המכנס. הקמטים אכן לא התבלו. נשאר ישרים וחדים כסכין, כמו ביום הלוויה. היא היתה בטוחה שהוא תייר מרומניה. רק אלה, סברה, יודעים להתלבש.

האלמן גם לא גילה לאשתו שהחליט להחליף את הרופא הצעיר. הוא לא יבוא אליו יותר להביט בשפם השחור, הרך כמשי. בחלום היו לרופא הצעיר פאות לחיים ארוכות, גם הן משי שחור.

על הרופא ועל הקמטים שוחחנו כבר בתחילת הדרך. אפילו לפני כן, בתחנה. כשנודע לאלמן שאני נוסע באוטובוס, הציע שאצטרף לקו שלו ויוכל לספר לי את החלום על כל פרטיו. יספר לי גם על שני צילומי אולטרה-סאונד במרפאה של קופת-חולים כללית ברחוב נתן שטראוס. הרופא החדש, אורולוג בלי שפמים, שלח אותו לשם.

הוא בא למרפאה לבוש כמו בלוויה, כדי שמיד אחר-כך יוכל לגמור קו עירוני. כשנשכב על המיטה הצרה בחדר החשן, והרופאה הורתה לו להוריד את המכנסיים - לא הרבה, רק קצת - הספיק להוריד אותם לגמרי, ועד שהרופאה הסתובבה, הניח אותם על שוקיו, לרוחב המיטה, כדי לשמור על הקמט.

לצילום השני, באותו חודש, בא במכנסיים ישנים, ללא קמטים, כדי לא להביך שוב את הרופאה וכדי שלא תזהה אותו. אבל היא זיהתה אותו. ועוד איך. לפני שהספיק לסגור מאחוריו את הדלת, שמע מה שאמרה לעוזרת שלה.

האלמן לחץ על כפתור ה'עצור' ואמר לי: "נחש לפי מה היא זיהתה אותי". ניצלתי את פסק-הזמן והחזרתי לו את תמונת אשתו. בתמונה לא נראתה אשתו זקנה. זו היתה תמונה של צעירה כבת עשרים. עם צמות ארוכות ורגליים ארוכות. כך היא נראתה בחלום כשהתעלסה עם הרופא הצעיר. הרגליים שלה - בגללן הוא ברח משם בחלום. לא רצה לראות מה שניהם עושים במיטה שלו. ברח מן החלום והלך לאיבוד בתוך המון אדם.

כשירדנו מהאוטובוס, החזיר האלמן את התמונה לכיסו, ולפני שנעלם בסמטה החשוכה גילה לי לפי מה זיהתה אותו הרופאה. לפי הצילום של שלפוחית השתן שלו.